

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU PANA UDRUGE ZA ŽAŠTITU OKOLIŠA I PRIRODE U 2020. GODINI

SADRŽAJ

03	UVOD
05	PAN I ŠUMEK
07	IMAM–DAM DOBRO SAM! – SAJAM RABLJENIH STVARI
10	EKO ROĐENDANSKE IGRAONICE
14	EDUKACIJE DJECE I ODRASLIH
18	IZVJEŠTAJ O RADU ZELENOG TELEFONA U 2020.
22	NOVI PROJEKTI
25	PODRŽI EKO PAN
27	DONATORI I PRIHODI
29	IMPRESSUM

Udruga Eko Pan je korisnik institucionalne podrške Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva za stabilizaciju i/ili razvoj udruge.

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora i nužno ne izražava stajalište Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

**Nacionalna zaklada
za razvoj civilnoga društva**

Zagreb, Štrigina 1a, <http://zaklada.civilnodrustvo.hr>

Financijski
podržava

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

UVOD

EKO PAN – RAD UDRUGE U 2020.

Prožeta neizvjesnošću i strahovima, prošla je godina bila takva da je svi želimo zaboraviti. Pandemija je ljudski utjecaj na okoliš učinila prilično vidljivim. Kratko smo i ushićeno pozdravljali prizore bistrih venecijanskih kanala da bismo ubrzali po odbačenim maskicama i šetali supermarketima u kojima ponovno caruje jednokratna plastika. U nedostatu drugih sadržaja, pohrilo se u prirodu no sudeći po brojnim fotografijama izletišta i planinarskih skloništa mnogima bi koristila i poneka ozbiljna lekcija iz planinarskog bontona. Sva zbivanja i informacije kojima nas mediji tijekom pandemije neprestano zasipaju među ljudima stvara prostore koji su sve manje nalik dijalogu, a sve više promocija različitih teorija i isključivosti koje nas nepotrebno odvajaju jedne od drugih. S druge strane, uz svu tugu koju ovih dana osjećamo gledajući prizore iz krajeva pogodenih potresom, utješno je znati da smo sposobni zaboraviti na sve moguće razlike, biti solidarni i jedni uz druge. Želimo li doista živjeti u zdravijem društvu, ovu godinu ne bismo nikako trebali zaboraviti već je shvatiti kao vrijeme u kojem smo imali priliku spoznati razinu odgovornosti za druge. Godina koju svi želimo zaboraviti mogla bi biti ona koju smo odabrali pamtititi kao onu koja je skrenula pažnju na stvarnost oko nas i na vrijednosti koje su nam potrebne da bismo zadržali ono jedino čime svijet možemo učiniti boljim mjestom – ljudskost. Vjerujemo da je povezanost sa živim svijetom osnova očuvanja takvih vrijednosti stoga u Eko Panu kontinuirano razvijamo programe i aktivnosti kojima kroz edukaciju i informiranje o važnosti očuvanja okoliša i prirode nastojimo doprinositi aktivnoj i solidarnoj zajednici.

2

PAN I
ŠUMEK

PAN I ŠUMEK

Od veljače 2019. godine udruga Eko Pan u središtu Karlovca dijeli prostor s Nakladom Šumek. Kroz civilno-privatno partnerstvo dva sektora se međusobno podržavaju, brinu o prostoru i razvijaju zajedničke aktivnosti. Koncept prostora u duhu je zero-waste filozofije: minimalno stvaramo otpad, potičemo recikliranje, ponovnu upotrebu, popravljanje i razmjenu. U prostoru se nalaze **Knjižnica igračaka i Bibliopan** koji našim korisnicima nude mogućnost posudbe igračaka, slikovnica te literature i časopisa iz područja ekologije, biologije, botanike, zemljopisa, permakulture i održivog upravljanja prirodnim resursima. U prostoru održavamo buvljake, radionice i predavanja s ciljem stvaranja zajednice zainteresirane za aktivno djelovanje u zaštiti okoliša i prirode. Tu je i **Uzmi-ostavi** polica namijenjena svima koji žele razmjenjivati rabljene stvari. Potencijal prostora sigurno će biti iskorišten tijekom narednog razdoblja u kojem ćemo razvijati niz edukativnih i zabavnih programa čime će Pan i Šumek postati prepoznatljivo mjesto – **mali generator zelenih usluga, priča i sadržaja.**

3

IMAM – DAM
DOBRO SAM!
SAJAM RABLJENIH
STVARI

IMAM – DAM DOBRO SAM!

SAJAM RABLJENIH STVARI

Jedna od naših najdražih i najdugovječnijih aktivnosti, sajam rabljenih stvari **Imam, dam – dobro sam**, ove se godine, uslijed pandemije, održavala nešto rjeđe kod Pana i Šumeka, a češće u gostima – na otvorenom, u novouređenom **Urbanom parku Hrvatskog doma**. Eko Pan je kao članica platforme KAoperativna, koja je inicijator oživljavanja prostora Hrvatskog doma i pokretanja društveno-kulturnog centra, tijekom ljetnih mjeseci podržavao programe na otvorenom pa smo uspješno organizirali nekoliko sajmova koje ćemo nastaviti održavati na toj lokaciji i tijekom 2021. godine. Sudjelovati na sajmovima mogu svi zainteresirani, kotizacije nema, a izlagači su obvezni ponijeti stolić ili podlogu za stvari. Sajmovima, odnosno buvljacima, građane potičemo na korištenje rabljenih stvari, racionalnu potrošnju, solidarnost i druženje. Ukoliko to epidemiološka situacija dopusti, sajmovi će se održavati i u prostoru Pana i Šumeka, kao i ranije – svake posljednje subote u mjesecu.

*Imam - dam
dobre sam!
u Urbanom parku*

4

EKO
ROÐENDANSKE
IGRAONICE

EKO ROĐENDANSKE IGRAONICE

Kako bismo najmlađe upoznali s vrijednostima poznavanja i očuvanja živog svijeta i okoliša te boravka na otvorenom, posljednje dvije godine razvijamo rođendanske igraonice kojima **učenje spajamo sa zabavom**. Ova je usluga trenutno namijenjena djeci uzrasta od 5 do 10 godina, a tijekom narednog razdoblja biti će nadograđena novim igrama i sadržajima prilagođenim i starijim uzrastima. Panova rođendanska igraonica poziva na poučnu i kreativnu igru kojom bolje upoznajemo svijet i prirodu oko sebe. Slavljenik bira temu o kojoj želi saznati više (roda, žaba, krpelj, komarac, svemir, vode, nebo, itd.). Tema se provlači kroz sve aktivnosti (igre, razgovor i kreativna radionica), a sudionici su podijeljeni u dvije skupine koje se međusobno natječu u znanju i vještinama. Ova je usluga dostupna svim zainteresiranim, trenutno se provodi u prostoru Pana i Šumeka, a od 2021. godine na otvorenom i u gostima. **Korištenjem ove usluge izravno podržavate razvoj naših društveno-poduzetničkih djelatnosti i omogućujete stvaranje novih radnih mesta u udruzi.**

Jurin rođendan

Dominikov rođendan

Dominikov rođendan

PROSLAVI ROĐENDAN U EKO PANU!

BLIŽI TI SE ROĐENDAN I TRAŽIŠ
MJESTO ZA DOBAR TULUM?

AKO TE ZANIMA PRIRODA, DOĐI K NAMA
– EKO ROĐENDANSKA IGRAONICA
STVORENA JE BAŠ ZA TEBE.

POZOVI PRIJATELJE I KROZ ZABAVU
NAUČITE NEŠTO O TEMI PO TVOM
IZBORU – UPoznajte rodu, žabu,
ribu, vranu pa čak i krpeljai.
AKO VOLIŠ SVEMIR I NEBO, SAMO
RECI, PIPREMILI SMO PREGRŠT
ZANIMLJIVIH IGARA, JER U PANU
JE ZABAVA DOBRA I PAMETNA!

Eko rođendanska igraonica
osmišljena je za male slavijenike
u dobi od 5 do 10 godina.

INFORMACIJE I REZERVACIJE

- email: eko-pan@eko-pan.hr
- tel: 095 9083578
- osobno: petkom
od 10 do 14 sati

5

EDUKACIJE DJECE I ODRASLIH

EDUKACIJE DJECE I ODRASLIH

Iako smo tijekom prošle godine imali nešto manje mogućnosti za održavanje edukativnih sadržaja, dio aktivnosti smo uspješno preselili na otvoreno. Zahvaljujući već spomenutom Urbanom parku Hrvatskog doma, tijekom ljetnih mjeseci smo imali priliku nastaviti suradnju s Dječjim odjelom Gradske knjižnice Ivan Goran Kovačić u Karlovcu za koji smo u okviru programa **Đačkih ljetnih dana** u parku održali dvodnevnu radionicu recikliranja papira i izrade dnevnika čitanja. S aktivnostima u parku nastavili smo radionicom izrade prijenosnog herbarija, radionicom snalaženja u prirodi, izrade kolaža od materijala iz neposrednog okoliša i radionicom izrade Halloween prizora od wc rolica kao dio projekta udruge **KA-MATRIX**. Povodom završetka programske sezone u parku, podržali smo Inicijativu mladih **Glazba za biljke** za koju je finansijska sredstva osigurao **Grad Karlovac**.

Inicijativa mladih:
Glazba za biljke

Mala tvornica reciklaže:
Izrada herbarija

Izrada dnevnika čitanja

Dio aktivnosti se odvijao i u Panu i Šumeku. Tijekom kolovoza održane su **pop-up radionice** recikliranja za male skupine djece, a **ŠIV ŠAV sekcija** za odrasle održavala se do sredine ožujka te u rujnu i listopadu. Nadamo se kako će 2021. donijeti nešto bolje okolnosti i mogućnosti za daljnji razvoj naših aktivnosti. Sigurno ćemo nastaviti sa sekcijom i radionicama šivanja i prepravljanja odjeće kao i s različitim oblicima kreativne edukacije na otvorenom. Također ćemo unaprijediti svoja znanja kako bismo program edukacija mogli uspješno razvijati kao oblik društvenog poduzetništva.

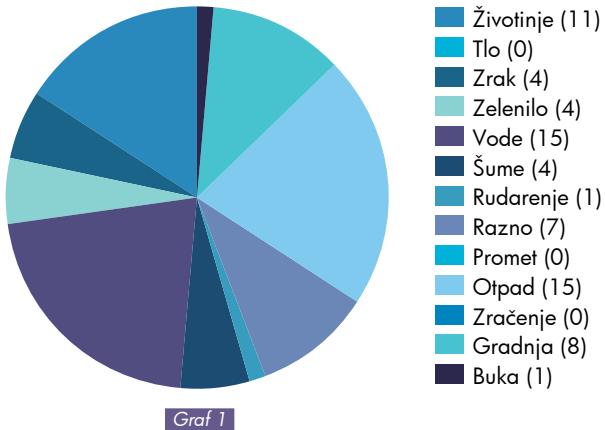

6

IZVJEŠTAJ
O RADU ZELENOG
TELEFONA ZA
2020. GODINU

IZVJEŠTAJ O RADU ZELENOG TELEFONA ZA 2020. GODINU

Na Zeleni telefon udruge Eko Pan – Karlovac u razdoblju od 01.01.-17.12.2020. godine zaprimili smo ukupno 70 prijava građana.

Graf 1

Vode i Otpad su kategorije s najviše zaprimljenih prijava. Unutar kategorije **Voda** najveći broj prijava odnosi se na nesavjesno i ilegalno ispuštanje septičkih jama. S obzirom da ne postoji funkcionalan sustav nadzora nad ispuštanjem septičkih jama, nesavjesni pojedinci, često nanoseći štetu susjednim česticama, slobodno i bez posljedica sadržaj svojih septičkih jama ilegalno prazne. Rješenje je vrlo jednostavno, kontrola praznjenja putem evidencija kod ovlaštenih poduzeća.

Unutar kategorije **Otpad** najviše je prijava koje se odnose na divlja odlagališta. Lako postoji sustav zbrinjavanja svih vrsta otpada, mnogi i dalje nesavjesno odbacuju otpad po šumama i uz rijeke i potoke čineći time veliku štetu svima, a osobito biljkama i životinjama koje obitavaju na

tom prostoru. Nadzor tako velikih područja ne može se efikasno provoditi, pa su edukacija i informiranje građana o međuovisnosti ljudi i ostatka ekosistema i dalje najbolji alat za borbu s ovim problemom.

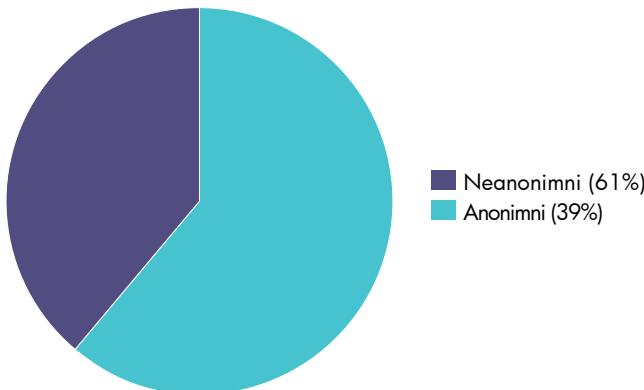
Jedan od najznačajnijih slučajeva u kojem se Pan izravno angažirao i kroz sudske postupke jest **gradnja retencije u Drežničkom Polju** u blizini Oglina. Ovaj slučaj postoji već dugi niz godina, a 2020. je ponovo postao aktualan zbog presude Vrhovnog Upravnog suda u Rijeci koja je presudila da činjenica da je Studija utjecaja na okoliš izrađena davne 1998. nije prepreka projektu. Drežničko polje je krški prostor sa rijetkim biološkim bogatstvima koji zasljužuje status zaštite, a ne devastaciju kakvu bi ovaj projekt izazvao. Stoga će Pan iscrpiti sve pravne mogućnosti kako bi se ovo bogatstvo sačuvalo.

Drugi slučaj od većeg značaja je **projekt gradnje zida na Fuginovom kupalištu na Korani** u Karlovcu koji je dobio epilog u presudi Upravnog suda koja daje investitoru (Lana Commerce d.o.o.) za pravo gradnju na privatnom zemljištu bez provođenja arhitektonskog natječaja kako bi se projekt uskladio s GUP-om grada Karlovca što je bila dosadašnja praksa. I u ovom slučaju Pan izravno sudjeluje kao stranka u pravnim postupcima kako bi zaštitio javno dobro, odnosno krajobraz rijeke Korane i Fuginovog kupališta.

Ostatak prijava podijelilo se između zbrinjavanja ugroženih i mrtvih životinja, ilegalnih građevinskih zahvata, netransparentnih i ilegalnih sjeća šuma, ilegalnih iskopina zemlje u šumi i jednostavnih upita vezanih uz zbrinjavanje otpada, građanskih inicijativa za urbano vrtlarstvo itd.

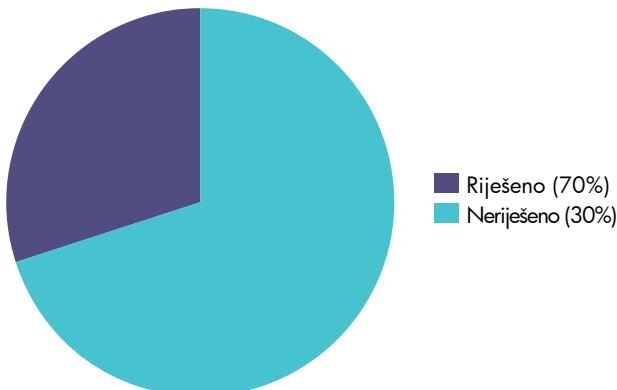
Geografski gledano, najveći broj prijava zaprimljen je iz Karlovačke županije (66%), od toga većina iz Karlovca (30%) i Duga Rese (19%), i iz Ličko-senjske županije (13%), što je područje koje Zeleni telefon Eko Pana službeno pokriva. 70% prijava odnosilo se na slučajeve iz ruralnih područja, a 30% na slučajeve iz urbanih područja.

Distribucija poziva po spolu pokazuje da se otprilike jednak broj pripadnika oba spolajavlja na Zeleni telefon u 2020. godini. **Čak 61% prijavitelja nije zahtijevalo anonimnost što potvrđuje trend rasta neanonimnih prijava iz prijašnjih godina.**

Graf 2

Otpriklike dvije trećine prijavljenih slučajeva, odnosno **70%**, je rješeno, dok je 30% slučajeva pri trenutku pisanja još uvijek aktivno. Jednostavnije prijave se rješavaju vrlo brzo, često u par dana, dok oni kompleksniji zahtjevaju angažman inspekcijskih službi i znaju potrajati od par mjeseci do preko godinu dana, ovisno o brzini državnih službi.

Graf 3

7

NOVI PROJEKTI

NOVI PROJEKTI

Nakon duže pauze tijekom koje smo uselili u novi prostor i posvetili se stabilizaciji udruge, u drugoj polovici prošle godine započeli smo s provedbom nekoliko projekata od kojih smo nositelj jednog i partner dva projekta.

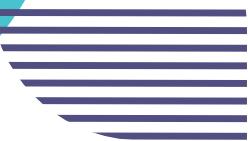
Projekt PODUZMI ZELENIJI OTISAK

Poduzmi zeleniji otisak projekt je kojim razvijamo znanja i vještine za provedbu usluga u domeni društvenog poduzetništva Eko Pana s ciljem **podizanja znanja i vještina za aktivno sudjelovanje u očuvanju prirode i okoliša**. Tijekom 30 mjeseci, koliko traje provedba projekta, razvijamo tri grupe usluga kojima različite dobne skupine kroz učenje i igru potičemo na stvaranje povezujućeg odnosa sa živim svijetom oko nas. To su edukativni sadržaji poput **radionica, predavanja, sekcija i tečajeva, zatim tematske rođendanske igraonice te izletnički paketi** temeljeni na održivom turizmu i edukaciji o prirodi. Projekt doprinosi ne samo ekološkoj dimenziji (kroz razvoj aktivnosti za jačanje svijesti i stjecanja informacija o zaštiti okoliša i prirode) već i socijalnoj komponenti. U okviru projekta planira se zaposliti **4 duže/dugotrajno nezaposlene osobe** s područja Karlovačke županije, posebice žene, s obzirom da su one u nepovoljnijem položaju na tržištu rada.

Projekt Poduzmi zeleniji otisak sufinancira Europska unija iz Europskog socijalnog fonda kroz program Učinkoviti ljudski potencijali. Ukupna vrijednost projekta je 971.100,00 kuna. Razdoblje provedbe projekta je od 1. listopada 2020. do 1. travnja 2023. godine.

Projekt JEDRO

Projekt JEDRO u kojem Pan sudjeluje kao jedan od partnera **Zelenoj akciji** okuplja brojne društvene i ekološke nevladine organizacije iz gradova diljem Hrvatske.

Cilj projekta je **stvaranje i ojačavanje tematskih mreža** vezanih uz vodne usluge, obnovljive izvore energije i upravljanje otpadom, a sve pod zajedničkim nazivnikom politika klimatskih promjena. Panova uloga je sudjelovanje u znanstvenom istraživanju o vodnim uslugama u RH i zatim stvaranje i zagovaranje politika zasnovanih na znanstvenim činjenicama proizašlim iz prethodnog istraživanja.

Nadamo se da će se ovakvim projektima značajno unaprijediti upravljanje javnim dobrima u Hrvatskoj kako bi stvorili društvo koje je otpornije kako na klimatsku krizu, tako i na društvene i ekonomske krize dijelom izazvane koruptivnim i netransparentnim strukturama koje upravljaju našim javnim dobrima.

Projekt JEDRO – javne politike za održivi društveni razvoj: voda, energetika, otpad sufinancira Europska unija iz Europskog socijalnog fonda putem poziva Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada.

Projekt JEKA!

U prosincu 2020. započeo je projekt JEKA! kojeg također vodi Zelena akcija, a Pan djeluje kao partnerska organizacija. Cilj projekta je stvaranje snažnog i dinamičnog klimatskog pokreta u Hrvatskoj i regiji koji može potaknuti i razviti lokalne aktivističke inicijative i organizacije civilnog društva kako bi efikasnije i snažnije zagovarale rješenje klimatskih problema na lokalnim i državnim razinama. U okviru projekta ponovno će se pokrenuti **Panova aktivistička grupa** koja će okupljati pojedince zainteresirane za doprinos projektu, kampanji i očuvanju okoliša u lokalnoj zajednici.

Projekt JEKA! - jačanje eko-aktivizma za hitnu klimatsku akciju sufinancira se u okviru programa Foznda za aktivno građanstvo u Hrvatskoj. Fond se financira mehanizmima Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške.

9

PODRŽI
EKO PAN

PODRŽI EKO PAN

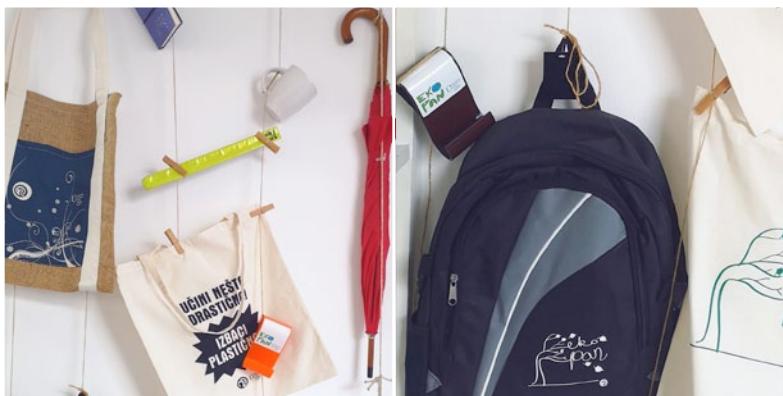
Eko Pan je neprofitna organizacija koja većinu svojih aktivnosti koje nisu projektno financirane provodi zahvaljujući dobroj volji i trudu članova i volontera udruge.

Želite li nas podržati to možete učiniti na sljedeće načine:

- uključivanjem u **Panovu aktivističku grupu**
- **učlanjivanjem** u udrugu i **uključivanjem** u aktivnosti
- **volontiranjem** na Zelenom telefonu i u organiziranju pojedinih aktivnosti (buvljaci, radionice i sl.)
- **sudjelovanjem** u kampanjama i inicijativama koje podržavamo
- sudjelovanjem na buvljacima
- **korištenjem** Knjižnice igračaka i Bibliopana
- **pohađanjem** sekcija, radionica, tečajeva i predavanja
- korištenjem i **preporučivanjem usluga** rođendanskih igraonica i izleta
- **praćenjem i dijeljenjem** naših sadržaja na društvenim mrežama
- **donacijom**

Hvala svima koji nas pratite i podržavate.

Vaši Panovci

10

DONATORI
I PRIHODI

DONATORI I PRIHODI

PRIHODI OD PROJEKATA				
DONATOR	PROJEKT	ULOGA U PROJEKTU	TRAJANJE PROJEKTA	ODOBRENI IZNOS
Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva	Institucionalna potpora	nositelj	1.1. - 31.12.2020.	62.550,00 kn
Esf – društveno poduzetništvo	Poduzmi zeleniji otisak	nositelj	1.10.2020. - 31.3.2023.	971.100,00 kn
Esf – tematske mreže	JEDRO	partner	1.11.2020. - 31.10.2022.	117.600,00 kn
Norveški fond za aktivno građanstvo	JEKA!	partner	1.12.2020.- 30.11.2022.	84.790,50 kn
Grad Karlovac	Glazba za biljke	nositelj		2.700,00 kn
UKUPNO				1.238.740,50 kn
PRIHODI OD OBavljanja samostalnih djelatnosti				
Članarine				350,00 kn
Donacije građana				2.250,00 kn
Donacije građana za promo materijal				880,00 kn
Edukacija ĐAČKI DANI - GKKA				1.400,00 kn
Edukacija RECIKLAŽA KA MATRIX				4.250,00 kn
Članarina ŠIV ŠAV sekcija				2.580,00 kn
Korištenje prostora i opreme				400,00 kn
Prodaja imovine i inventara				1.300,00 kn
UKUPNO				13.410,00 kn

IMPRESSUM

Naslov: GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU PANA, UDRUGE ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I PRIRODE U 2020. GODINI

Izdavač: Eko Pan

Projekt: stitucionalna potpora stabilizaciji i/ili razvoju udruge

Donator: Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Pripremile/i: Ivana Francišković Olrom, Zvonimir Magdić, Valentina Mesarić

Oblikovanje i dizajn: CMYK, obrt za dizajn, vl. Jelena Đorđević

Karlovac, 2020.

Info

Adresa: Stjepana Radića 12, 47000 Karlovac

Telefon/telefax: 047 614 063

Mobitel: 095 9083 578

Zeleni telefon: 072 123 456

E-mail: eko-pan@eko-pan.hr

WEB: www.eko-pan.hr

Facebook: [https://www.facebook.com/
Pan-udruga-za-zaštitu-okoliša-i-prirode-159070253062/](https://www.facebook.com/Pan-udruga-za-zaštitu-okoliša-i-prirode-159070253062/)
www.facebook.com/panisumek

Instagram: @pansumek

ŽIRO RAČUN: Karlovačka banka d.d.,
HR1124000081107214313

MATIČNI BROJ: 1660675

